

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2011 -2015**

Według danych szacunkowych liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących Powiat Wałecki wynosi ok. 20%. Porównywalnie więc do poprzednich lat liczba ta wzrasta. Pomimo wielu działań jakie zostały podjęte w latach 2003 – 2010, nie wszystkie problemy i trudności jakie osoby te napotykają na swoim życiu zostały zlikwidowane. Nadal duży problem stanowi sytuacja zawodowa osób niepełnosprawnych, dostosowanie budynków użyteczności publicznej, oraz poprawa i rozwój infrastruktury. Przede wszystkim należy zintensyfikować działania mające na celu zapobieżenie marginalizacji osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie zatrudnienia oraz udział w życiu społecznym.

Niniejszy program jest dostosowany do Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Swoimi działaniami obejmuje obszar rehabilitacji zawodowej i społecznej, przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych oraz edukację dzieci i młodzieży.

Cel Programu:

Rozbudowanie systemu wspierania osób niepełnosprawnych, ich opiekunów oraz rodzin w Powiecie Wałeckim.

Cele szczegółowe programu:

1. Rozwój stworzonego systemu udzielającego osobom niepełnosprawnym pomocy indywidualnej, ograniczającego skutki niepełnosprawności, zapobiegającego marginalizacji tych osób oraz przygotowującego je do samodzielnego życia w społeczności lokalnej.
2. Udzielanie wsparcia rodzinom, organizacjom i stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Wałeckiego.
3. Realizacja działań prowadzących do zlikwidowania barier funkcjonalnych, zapewnienia warunków aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, integracji ze środowiskiem lokalnym oraz rozwoju bazy rehabilitacyjnej.
4. Intensyfikacja działań zmierzających do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy, oraz zmniejszenia bezrobocia wśród tych osób.

5. Zwiększenie możliwości edukacyjnych poprzez rozbudowę bazy oświatowej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Weryfikacja i aktualizacja liczby osób niepełnosprawnych na terenie powiatu z uwzględnieniem podziału na rodzaje niepełnosprawności.
2. Kontynuacja i rozszerzenie działań mających na celu integrację osób niepełnosprawnych, ich opiekunów i rodzin ze środowiskiem lokalnym.
3. Zapewnienie dostępu do rzetelnej i aktualnej informacji o możliwościach wspierania osób niepełnosprawnych.
4. Kontynuacja działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i technicznych.
5. Wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
6. Stała współpraca organów administracji samorządowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w celu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, oraz poprawy jakości ich życia.
7. Likwidacja barier funkcjonalnych w placówkach oświatowych oraz tworzenie klas integracyjnych oraz systemów wsparcia edukacji osób niepełnosprawnych.
8. Wspieranie i rozwój samoorganizacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
9. Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie akcji medialnych i informacyjnych mających na celu poprawienie wizerunku osoby niepełnosprawnej, jako pracownika.
10. Szkolenie pracowników urzędów i przygotowywanie ich do pracy z osobami niepełnosprawnymi.
11. Pomoc indywidualna dla osób niepełnosprawnych w związku z ich potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.
12. Rozbudowa i ułatwienie dostępu do bazy rehabilitacyjnej.
13. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne oraz prawne dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.
14. Propagowanie programów PFRON.
15. Pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację osób niepełnosprawnych.
16. Wspieranie rozwoju zainteresowań i uzdolnień osób niepełnosprawnych.
17. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych.

Przewidywane efekty realizacji programu:

1. Poprawa samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie dostępu do instytucji i urzędów, dóbr kultury i innych budynków użyteczności publicznej.
3. Zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym Powiatu Wałeckiego.
4. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do placówek oświatowych umożliwi zdobycie wykształcenia a także umiejętności zawodowych.
5. Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych wpłynie na poprawę jakości ich życia.
6. Szeroki dostęp do informacji umożliwi korzystanie ze wszelkich form wsparcia.

Adresaci programu:

Osoby niepełnosprawne, u których niepełnosprawność została potwierdzona przez organ orzekający wydaniem orzeczenia:

1. O zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności:
  - znacznego,
  - umiarkowanego,
  - lekkiego.
2. O niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.
3. O całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.
4. O zaliczeniu do jednej z trzech grup inwalidów, jeżeli orzeczenie zostało wydane przed 1 stycznia 1998r. i nie utraciło mocy.
5. O stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym jeżeli orzeczenie zostało wydane przed 1 stycznia 1998r. i nie utraciło mocy.
6. Rodziny osób niepełnosprawnych.
7. Zakłady pracy chronionej.
8. Przedsiębiorcy zatrudniający osoby niepełnosprawne.

Zasoby i środki finansowe na realizację programu:

Wymienione zdania realizowane będą w oparciu o przyznawane dla powiatu środki PFRON, własne środki osób niepełnosprawnych, środki finansowe instytucji, organizacji

pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych, środki pozyskiwane środki z funduszy Unii Europejskiej i fundacji.

Realizacja zadań będzie corocznie oceniana poprzez sporządzanie sprawozdania zawierającego ilościowe i jakościowe wskaźniki określające poziom realizacji programu, a ocena ta będzie podstawą do wprowadzania niezbędnych zmian.

Program swoim zasięgiem obejmie osoby niepełnosprawne, ich opiekunów i rodziny zamieszkujące na terenie Powiatu Wałeckiego.

Program realizowany będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, organizacje, stowarzyszenia, fundacje i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz przez osoby niepełnosprawne.

L. p.	Zadanie	Termin realizacji	Planowany efekt	Metody oceny	Realizatorzy
1.	Weryfikacja i aktualizacja danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych w powiecie	Praca ciągła	Określenie liczby osób niepełnosprawnych, obserwacja dynamiki zmian, określenie rodzajów dysfunkcji.	Ilościowa	Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
2.	Kontynuacja i rozszerzanie działań mających na celu integrację osób niepełnosprawnych, ich opiekunów i rodzin ze środowiskiem lokalnym.	Ciągły, według corocznego harmonogramu	Aktywizacja osób niepełnosprawnych, akceptacja w środowisku, poszerzenie wiedzy o problemach osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Organizowanie imprez integracyjnych.	Ilościowa	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Wałeckie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ośrodki pomocy społecznej, ŚDS, organizacje i stowarzyszenia, wolontariat.
3.	Zapewnienie dostępu do rzetelnej i aktualnej informacji o możliwościach wspierania osób niepełnosprawnych.	Ciągły	Zwiększenie świadomości osób niepełnosprawnych o prawach i ulgach. Pełniejsze korzystanie z różnych form wsparcia. Możliwość uzyskania informacji przez osoby mające problemy z samodzielnym dotarciem do instytucji.	Liczba osób, którym udzielono informacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej.

4.	Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i technicznych	Ciągły	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do instytucji i budynków użyteczności publicznej.	Liczba dostosowanych obiektów, zakupionych pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.	Wydział Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego, PCPR, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Instytucje użyteczności publicznej
5.	Wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.	Ciągły	Aktywizacja środowiska lokalnego oraz osób niepełnosprawnych.	Liczba projektów zrealizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, organizacje i stowarzyszenia. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.
6.	Współpraca organów administracji samorządowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w celu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	Ciągły, według harmonogramu	Aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	Liczba uczestników spotkań, imprez integracyjnych.	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, PCPR, organizacje i stowarzyszenia, zakłady pracy chronionej, ośrodki pomocy społecznej, wolontariat.
7.	Likwidacja barier funkcjonalnych w placówkach oświatowych oraz tworzenie klas integracyjnych oraz systemów wsparcia edukacji osób niepełnosprawnych.	Ciągły	Umożliwienie edukacji osób niepełnosprawnych w pełnym zakresie.	Liczba dostosowanych placówek edukacyjnych oraz utworzonych i funkcjonujących klas integracyjnych.	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, Zakład Oświatowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, urzędy gmin.
8.	Wspieranie i rozwój samoorganizacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	Ciągły	Pobudzenie i rozwój aktywności osób niepełnosprawnych.	Ilościowa	Osoby niepełnosprawne i ich rodziny. PCPR, ośrodki pomocy społecznej

9.	Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.	Ciągły	Zdobycie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne. Rozpoczęcie przez osoby niepełnosprawne działalności gospodarczej.	Liczba nowoutworzonych, wyposażonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Liczba udzielonych dofinansowań do rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej. Liczba dofinansowanych szkoleń dla osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy, zakłady pracy chronionej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, pracodawcy z terenu powiatu.
10.	Szkolenie pracowników urzędów i przygotowanie ich do pracy z osobami niepełnosprawnymi.	Ciągły	Umożliwienie korzystania z urzędów i instytucji dla osób ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności.	Liczba przeszkolonych pracowników.	Instytucje i urzędy z terenu powiatu
11.	Pomoc indywidualna dla osób niepełnosprawnych w związku z ich potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.	Ciągły	Nabycie przez osoby niepełnosprawne sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych. Umożliwienie wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne. Nabycie leków.	Ilościowa - liczba zrealizowanych wniosków.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki pomocy społecznej.
12.	Rozbudowa i ułatwienie dostępu do bazy rehabilitacyjnej.	Ciągły	Poprawa stanu zdrowia oraz samopoczucia osób niepełnosprawnych.	Ilościowa.	Placówki rehabilitacyjne, stowarzyszenia i organizacje, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
13.	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne oraz prawne	Ciągły	Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych ich opiekunów i rodzin.	Ilościowa – liczba udzielonych porad	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki

	dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.				medyczne, placówki oświatowe,
14.	Propagowanie programów PFRON.	Ciągły	Pełne korzystanie z oferty PFRON skierowanej do osób niepełnosprawnych.		Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
15.	Pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację osób niepełnosprawnych.	Ciągły	Aktywizacja osób niepełnosprawnych i zapobieżenie wykluczeniu społecznemu.	Ilościowa – ilość pozyskanych środków oraz osób, które wzięły udział w projektach.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki pomocy społecznej, organizacje i stowarzyszenia, urzędy gmin.
16.	Wspieranie rozwoju zainteresowań i uzdolnień osób niepełnosprawnych.	Ciągły	Samorealizacja osób niepełnosprawnych.	Ilościowa – liczba zorganizowanych imprez, wystaw, osób uczęszczających na zajęcia wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień.	Wałeckie Centrum Kultury, Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje i stowarzyszenia, Muzeum Ziemi Wałeckiej, placówki edukacyjne,
17.	Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych.	Do końca 2015 roku	Przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego funkcjonowania.	Liczba utworzonych mieszkań chronionych oraz osób w nich zamieszkujących	Urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, Warsztaty Terapii Zajęciowej, PCPR, ŚDS